

Emlékezetem szerint már elemi iskolás koromban is nagyon szerettem képeket nézegetni, főleg olyanokat, amelyek természeti tájakat, állatokat, fákat, virágokat ábrázoltak. Lelki szememmel ma is látom kisvárosi iskolánk osztályainak falán történelmünk gyönyörű, romantikus képeit, de leghosszabban már akkor is a növények részleteit élethűen ábrázoló festmények és Vezényi Elemér vadon élő állatokat ábrázoló rajzai előtt időztem el. Alig tudtam levenni szememet a havas erdőben óvakodva surranó rókaról, az erdei fatörzsek közül rám csodálkozó őzbakról, az odvas fatörzset kopogtató nagy tarkaharkályról és az ágcsúcson éneklő kendermagos mellényű énekesrigóról. Szívem vágya volt, hogy ezeket egyszer lerajzolhassam vagy lefényképezhessem. A rajzok sohasem úgy sikerültek, ahogy szerettem volna, fényképezőgéphez pedig csak egyetemista éveim alatt jutottam.

Életem első fényképeit a pécsi Mecsek erdei útjain, leendő apósom barátjától kölcsön kaptam, 6 × 9-es, harmonikakihuzatos Voigtlanderrel készítettem. Örömmre az első fotós séta képei várakozásomon felül jól sikerültek: nem maradt le senkinek a feje, látványosan kanyarodott az erdei ösvény, felette sátorszerűen összeborultak a fák koronái, felismerhetőek voltak az arcok, sőt, a nyomóskútból kicsorduló vízszöglet mintha egy kicsit meg is csillant volna. Elhatároztam tehát, hogy ösztöndíjamat gyűjtögetve veszek magamnak egy gépet. Ezt a szándékomat csak erősítette, hogy további képeim már nem sikerültek annyira, mint legközelebbi barátaimé, akiknek modern, 36 képet produkáló, 3,5-ös Tessar-objektívű, Bellica gépeik voltak!

Alig egy esztendő múlva aztán már az én vállamon is ott lógott az ugyancsak 3,5-ös, T-bevonatos, Tessar-lencsés, 50 darab, 24 × 24-es képkockára képes Taxona. Pécs és környéke eléggé „fotogén” volt ahhoz, hogy évfolyamtársainkból összeverődött kis csapatunknak állandó témát s némi versengési lehetőséget nyújtson. A Mór-kollégium egyik sötét zugában berendeztük piros és zöld lámpás, ebédlői porcelántányéros mobil laboratóriumunkat, s szoros időbeosztás szerint gyártottuk képeinket.

Példaképünk, legfőbb szakmai tanácsadónk és inspirálónk évfolyamtársunk, Kiss Jóska volt, aki az egyetemi tanárokról ma is közkezen forgó, értékes fotósorozatot készített, s a fotózástól azóta sem elszakadva, Kanadában lett röntgenes szakorvos.

Hazakerülve Salgótarjánba családi és társasági kirándulásaink alkalmával főleg emlékképeket készítve folytattam a fotózást, egészen addig, amíg egyszer, valami ismeretterjesztő kiadványhoz egy képet kértek tőlem a salgói várról, és nem tudtam adni, mert voltak ugyan ellenfényes erdőrészleteim, sűrűfényes naplementéim, de magát a várat, a tájat valóságosan bemutató képem egy sem akadt. Akkor határoztam el, hogy veszek egy jobb, cserélhető objektívű gépet, és rendszeresen készítek mások számára is bemutatható, ismeretterjesztő jellegű képeket környezetünk természeti értékeiről. Ettől kezdve képzőművész-rajztanár feleségemmel a témákat nagyjából megosztva fotóztunk: ő elsősorban a hangulatokat, intim részleteket fényképezte, én pedig főként a korrekt, esztétikus dokumentációra törekedtem, gyakran használva az élővilág fotózására alkalmas, 4–5 kilót nyomó teleobjektíveket is.

Így az elmúlt évtizedek alatt több ezer színes diánk készült, melyek egy része megjelent különböző ismeretterjesztő folyóiratokban, idegenforgalmi kiadványokban és turistakalauzokban. Diaporámasorozataink rendszeresen szerepelnek a helyi televízió műsorán, nagyon sok vetített képes előadást tartottunk az iskolákban, és a megyei fotóklub törzstagjaként volt jó néhány közös és egyéni kiállításunk is. Most már inkább csak képeink rendezgetésével, selejtezésével, digitalizálásával foglalkozunk. S eközben ismét zavarba jöttem, mert itt bemutatható, fekete-fehér képet már csak hosszas keresgélés után tudtam előkeríteni régen félretett emlékeim közül.

A „Fények az erdőn” felvétel a Mecsekben, a Melegmányi-völgyben készült, 1954 szeptemberében, az említett Taxona géppel, 17/10 DIN-es Forte filmre, 5,6-os blendével, 1/30 mp exponálással.

DR. FANCSIK JÁNOS